

قوانین و مقررات پدافند غیرعامل

۱۸۵ ۷۸۹۲

مؤلفین:

دکتر مرضیه موغلی

دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاریستان

دکتر اسعد زاهدی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاریستان

حسن حسینی امینی

مدرس دانشگاه، مربی پدافند غیرعامل و دانشجوی دکترا

■ سرشناسه: موغلی، مرضیه، ۱۳۴۳ - Mooghli, Marziyeh ■ عنوان قراردادی: ایران، قوانین و احکام، Iran, Laws, etc. ■ عنوان و نام پدیدآورنده: قوانین و مقررات پدافند غیر عامل / مولفین مرضیه موغلی، اسعد زاهدی، حسن حسینی امینی. ■ مشخصات نشر: تهران: نشر انتخاب، ۱۳۹۶. ■ مشخصات ظاهری: ۱۸۸ ص.

ISBN: 978-600-8607-75-5

■ وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا ■ موضوع: دفاع غیر نظامی -- قوانین و مقررات - ایران ■ موضوع: Iran -- Law and legislation -- Civil defense ■ شناسه افزوده: زاهدی، اسعد، ۱۳۳۷ - ■ شناسه افزوده: حسینی امینی، حسن، ۱۳۵۸ - ■ رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ق ۸ / KMHI۳۷۵۲ ■ رده‌بندی دیوبنی: ۳۴۴ / ۵۵۰۵۳۵ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۶۲۹۵۱

نشر انتخاب
کتاب‌های دانشگاهی

قوانین و مقررات پدافند غیر عامل

دکتر مرضیه موغلی - دکتر اسعد زاهدی - حسن حسینی امینی

| حوزه تخصصی: موسسه مهر | جلد و شابک: ۱۰۰ |

| جلد اول: ۱۳۹۶ | شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۰۷-۷۵-۵ |

حق چاپ محفوظ است

خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۱۲۶، طبقه چهارم

nashreentekhab.com

nashreentekhab@gmail.com

مقدمه

مخاطرات، تهدیدات، حوادث، پدیده‌ها و سوانح در یک تقسیم‌بندی به دو بخش انسانی و طبیعی تقسیم میشود؛ مخاطرات انسانی شامل: جنگ، شورش، تصادفات رانندگی، وندالیسم، بیماری‌ها، جرایم و ...

مخاطرات طبیعی شامل: زلزله، سیل، زمین لغزش، طوفان، سونامی، خشکسالی و ... می‌باشد.

مجموع مخاطرات بیش از ۵۰ نوع است که اکثر آنها احتمال وقوع در ایران دارند، از مخاطرات طبیعی زلزله و از مخاطرات انسانی جنگ محتمل‌ترین در ایران است. در کتب معروف و مورد مطالعه جنگ می‌باشد.

ژئوپلیتیک و روابط بین‌الملل وقتی از منطق خارج شود منجر به رودررویی، درگیری، تخاصم و جنگ می‌رود. نظام بین‌الملل و نظم نوین جهانی به قدری اسفبار است که هر چقدر بیشتر مطالعه می‌شود، بیشتر شده، جنگ و کشتار نیز بیشتر، انگار با قدرتمند شدن هژمونی جهانی و تک‌قطبی شدن جهان، دنیا به سمت تک‌صدایی، سرکوب هر استقلال‌طلب و آزادی‌خواه، بلطه و دیکتاتوری مدیریت جهانی پیش می‌رود. طوری که هانتینگتون می‌گوید: ما را "ن تاریخیم" و فوکویاما می‌گوید: "برخورد تمدن‌ها"، مگر می‌شود یک تمدنی که واقعاً تمدن باشد نه هژمونی، با تمدن دیگر جنگ کند.

در ۵۰۰۰ سال گذشته ۱۴ هزار جنگ با ۴ میلیارد کشته در جهان اتفاق افتاده از ۱۹۴۵ تا ۱۹۹۰ فقط ۲ هفته بدون جنگ بوده، در صد سال اخیر ۲۰ میلیون کشته بر اثر جنگ جهان داشته، بزرگترین فاجعه تاریخ بشریت: کشتار انسانی جنگ‌های قرن بیستم است، کشته شدن بیش از ده میلیون نفر غیرنظامی در جنگ جهانی اول و سی میلیون نفر در جنگ جهانی دوم نقطه عطفی در تاریخ جنگ است به حساب می‌آید.

ایران اسلامی به دلیل قرارگیری در غرب آسیا و موقعیت‌های منحصر به فرد ژئوپلیتیک، ژئواستراتژیک، ژئوکالچر، ژئواکونومیک، ژئوایدئولوژیک، ژئومدیا، ژئوراهبردی، پتانسیل ابرقدرتی، بازتولید قدرت و قدرت‌سازی، تمدن‌سازی و بازتولید تمدن، الهام‌بخشی و به عنوان یک بازیگر مستقل و آزادی‌خواه جهانی با دارا بودن ثروت‌های

عظیم نفت و گاز، نظام ضد استکبار، ضد هژمونی، ضد نظام تک صدایی، مخالف نظم نوین جهانی و ورود به عرصه های فن آوری نوین؛ ژئومدیا، رسالت جهانی، ابر قدرت خفته، هزار سال پیش قراولی تمدنی دنیا، تمدن ده هزار ساله و اعتماد به نفس ناشی از آن، و به عنوان یک بازیگر مستقل جهانی با اهداف ایدئولوژیک مثل آزادی خواهی، استقلال طلبی، ام القرای جهان اسلام، منافع ملی، ضد سیاست تک صدایی، مردم سالاری دینی، استقلال سیاسی، حفظ تمامیت ارضی، اقتدار گرایی، ضد هژمونی جهانی، باز تولید قدرت، قدرت سازی، بنیان الهام بخشی که کوروش این را بر اساس آن بنا نهاد، تمدن معنوی، امنیت ملی، الگوی پیشرفت ایرانی اسلامی و بومی، ایران کشوری مهم، الهام بخش و الگویی بی نظیر است به همین دلیل مورد توجه ترس و نهایتا تهدید هژمونی جهانی به جنگ می باشد.

مادامه ساز، مگر کم ژئوپلیتیک ایران اسلامی دفاعیست نه تهاجمی و توسعه طلبانه، ابر قدرت، مسئولیت پذیر و صلح طلب است، چند صد ساله به کشوری حمله نکرده اگر هم قریب حملاتی بوده اکثرا برای بازدارندگی، دفع تهدید، تامین امنیت ملی، منطقه ای و جهانی توازن قدرت، حمله پیش دستانه، ایدئولوژیک، تمدن سازی، قدرت سازی و باز تولید قدرت، منافع ملی منطقه ای و جهانی، وحی الهی، و انجام رسالتش بوده و بس.

از راههای مقابله با جنگ پدافند غیر عامل است که در ۲۶ رشته از شهر سازی و معماری تا جغرافیا و آمایش سرزمین کاربرد دارد.

پدافند غیر عامل به سبب افزایش توان بازدارندگی و بالا بردن قدرت ملی و قدرت سازی، نقش ممتازی در کاهش احتمالی آغاز ریزش های نظامی داشته و در صورت پیاده سازی صحیح، خواهد توانست آثار مخرب جنگ های پیش رو، را تقلیل دهد. راهبرد پدافند غیر عامل فی ذاته از برخی قابلیت های کلیدی برخوردار است که می توانند ضامن توسعه امن محسوب گردند. اهم این قابلیت ها عبارتند از:

- پدافند غیر عامل بستر مناسب توسعه پایدار کشور.
- پدافند غیر عامل هم راستا با سیاست های تنش زدایی.
- پدافند غیر عامل پایدارترین و ارزان ترین روش دفاع.

- پدافند غیرعامل مناسبترین راهکار افزایش آستانه مقاومت ملی.

- پدافند غیرعامل پشتوانه اقتدار ملی.

- پدافند غیرعامل یکی از مهم‌ترین ابزارهای بازدارندگی.

- پدافند غیرعامل بهترین و مناسب‌ترین شیوه کاهش مخاطرات و کاهش آسیب‌پذیری

- پدافند غیرعامل صلح‌آمیزترین روش دفاع.

- پدافند غیرعامل فطری‌ترین عنصر دفاعی بشر در برابر تمام حواش.

- پدافند غیرعامل یکی از عوامل قدرت ساز و تمدن‌ساز.

- پدافند غیرعامل یک ابزار کان دفاعی کشور.

- پدافند غیرعامل و سرسختی دفاعی.

- پدافند غیرعامل و آمایش دفاعی کشور.

اصول پدافند غیرعامل سلسله‌تیمی مدانی است که با پیاده‌سازی آنها شامل: استتار، اختفاء، پوشش، قریب، کوچک‌سازی، غلبه، خبر، محکم‌سازی، پراکنده‌سازی، تمرکززدایی، استفاده از عمق زمین و غیره، کمتر در مقیاس ملی، منطقه‌ای، ناحیه‌ای، و شهرها مصون از خطر شده و بازدارندگی آنها را بالا می‌رود و نهایتاً شهر قدرت، شهر بازدارنده، شهر دفاع، شهر مصون، شهر سازی دفاعی، پدافند غیرعامل شهری و برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای با رویکرد پدافند غیرعامل شکل خواهد گرفت.

پدافند غیرعامل در کلیه فرهنگ‌ها و سرزمین‌ها از دیرباز مطرح بوده است. در کشور ما نیز در رابطه با پدافند غیرعامل بخش‌های مختلفی از سازمان‌ها دست به فعالیت زده‌اند اما هیچ یک انسجام لازم را نداشته‌اند تا سال ۸۱ که مقام معظم رهبری دستور تشکیل سازمان پدافند غیرعامل را صادر کردند و امروز شاهد فعالیت‌های این سازمان هستیم.

بر این اساس راهبردها، سیاست‌های ملی و سازوکارهای قانونی در جایگاه پدافند غیر عامل در افق ایران ۱۴۰۴ و در قانون برنامه چهارم توسعه دیده شده است و بر رعایت اصول پدافند غیر عامل در طراحی و اجرای طرح‌های حساس، مهم، تاسیسات زیربنایی و ساختمان‌های حساس و شریان‌های مهم کشور به منظور پیشگیری از مخاطره جنگ تاکید شده است. در کتاب پیروسی کرده ایم قوانین و مقررات در رابطه با پدافند غیر عامل را در اختیار پژوهشگران قرار دهیم.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۵.....	کلیات.....
۱۵.....	اصول بدافند غیرعامل.....
۱۵.....	اسبب پذیری.....
۱۵.....	بدافند.....
۱۵.....	بدافند عاه.....
۱۵.....	بدافند غیرعامل.....
۱۵.....	پيامد.....
۱۶.....	تأسیسات وابسته.....
۱۶.....	تفرق و جابجایی.....
۱۶.....	تنش آبی.....
۱۶.....	تهدید.....
۱۶.....	توبوگرافی.....
۱۶.....	حق آبه.....
۱۷.....	خط لوله.....
۱۷.....	خطوط انتقال آب بزرگ.....
۱۷.....	دسترسی ها.....
۱۷.....	ذی نقصان.....
۱۷.....	راه شربانی.....
۱۷.....	سامانه هشدار سیلاب.....
۱۷.....	سد مخزنی.....
۱۷.....	سد انحرافی.....
۱۸.....	سلاح آبی.....
۱۸.....	شکست سد.....
۱۸.....	عمق سرزمینی.....
۱۸.....	فاصله مطمئن و امن.....
۱۸.....	قابلیت بازگشت.....

۱۹	قومیت
۱۹	کارست
۱۹	کاربری زمین
۱۹	گذرگاه آسیب پذیر
۱۹	مالکیت
۱۹	مئ اندر
۱۹	متعلقات
۱۹	محدوده حریم خط لوله
۲۰	محدوده طرح
۲۰	مخزن
۲۰	مرا حساس
۲۰	مراکز حیاتی
۲۰	نشست
۲۰	آسیب پذیری (vulnerability)
۲۱	ارتفاع جداره
۲۱	استتار (Camouflage)
۲۱	استحکامات (Fortification)
۲۱	اعلام خبر (Early Warning)
۲۱	انرژی نو
۲۱	بند
۲۲	بند اصلی
۲۲	پدافند (Defense)
۲۲	پدافند عامل (Active Defense)
۲۲	پدافند غیر عامل (Passive Defense)
۲۲	پراکندگی (Dispersion)
۲۲	پوشش (Cover)
۲۲	توپوگرافی
۲۳	تهدید (Threat)

۲۳	تیم مکان یابی
۲۳	چشم انداز
۲۳	دسترسی ها
۲۳	ذی نفعان
۲۳	سامانه ارتباطات و فناوری مخابراتی
۲۴	شاخص های مکان یابی
۲۴	شواهد مورد محیط
۲۴	صلاحیت
۲۴	عرض معبر
۲۴	عمق سرزمینی
۲۴	فضاهای باز
۲۴	قومیت
۲۴	کارشناس فنی
۲۴	کارفرمای مکان یابی
۲۵	کاربری زمین (Land Use)
۲۵	گذرگاه آسیب پذیر
۲۵	مالکیت
۲۵	مدل
۲۵	مراکز حساس (Critical Centers)
۲۵	مراکز حیاتی (Vital Centers)
۲۶	مقاوم سازی و استحکامات
۲۶	مکان یاب
۲۶	مکان یابی
۲۶	تعریف پدافند غیرعامل
۲۶	مفهوم پدافند غیرعامل
۲۷	تهدیدات
۲۸	هدف
۲۸	دامنه کاربرد

۲۹.....	کارکرد پدافند غیرعامل در مقررات ملی ساختمان
۲۹.....	شهرسازی
۳۰.....	معماری
۳۰.....	سازه
۳۰.....	تأسیسات
۳۰.....	گروه بندی ساختمان ها
۳۲.....	بارهای ناشی از انفجار
۳۲.....	انفجار
۳۳.....	انفجار شیمیایی
۳۳.....	انفجار
۳۳.....	باز، ندگم
۳۳.....	آسیب پذیر
۳۳.....	پایداری ملی
۳۴.....	تداوم فعالیت های ضروری
۳۴.....	تسهیل مدیریت بحران
۳۴.....	تحلیل خطر
۳۴.....	سامانه مدیریت بحران
۳۵.....	تعریف پدافند غیرعامل
۳۵.....	مفهوم پدافند غیرعامل
۳۶.....	تهدیدات
۳۶.....	هدف
۳۶.....	دامنه کاربرد
۳۷.....	کارکرد پدافند غیرعامل در مقررات ملی ساختمان
۳۸.....	شهرسازی
۳۸.....	معماری
۳۹.....	سازه
۳۹.....	تأسیسات
۳۹.....	سیاست های کلی نظام در امور پدافند غیرعامل ابلاغی توسط مقام معظم رهبری

۴۰	قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا.
۴۰	دفاعی
۴۰	سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه
۴۰	امنیت ملی
۴۱	این نامه اجرایی بند ۱۱ ماده ۱۲۱
۴۲	الزامات
۴۳	این نامه تجارت بر اجرای طرح‌های پدافند غیرعامل
۴۳	مقدمه
۴۴	این نامه تشخیص صلاحیت مشاوران پدافند غیرعامل
۴۷	کمیسیون ماده ۵
۴۹	ترسیم خطوط مبدأ و تحدید مردم‌نطق دریایی
۵۰	حق بر صلح
۵۲	گفتار دوم: صلح
۵۳	امور دفاعی در برنامه توسعه کشور
۵۹	سیاسی، امنیتی
۶۱	امور دفاعی
۶۷	قانون مراکز تحقیقاتی
۷۰	قانون تعاریف تقسیمات کشوری
۷۱	تعریف استان
۷۲	تعریف شهرستان
۷۲	تعریف شهر
۷۱	تعریف بخش
۷۳	بخش عشایری
۷۳	تعریف دهستان
۷۵	قانون استفساریه
۷۵	ماده ۱۳ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۵
۷۵	موضوع استفسار
۷۵	نظریه مجلس شورای اسلامی در خصوص استفساریه

۷۹		نظام تقسیمات کشوری
۸۸		موضوع استفسار
۸۹		نظر مجلس
۸۹		قانون دفاع شهری مالزی
۸۹		قوانین وضع شده از سوی وزیر برای دفاع شهری
۹۱		قانون آمایش سرزمین و توازن منطقه‌ای در برنامه پنجساله توسعه کشور
۹۲		امنیت ملی
۹۸		تعاریف قانونی اراضی و زمین شهری
۱۰۱		حقوق جنگ
۱۱۰		اولویت‌های ملی و فناوری کشور
۱۱۱		اولویت‌های استراتژیک
۱۱۲		اولویت‌های استراتژیک
۱۱۲		پدافند غیرعامل
۱۱۲		قانون پدافند غیرعامل در آید
۱۲۲		مفاهیم و کلیات در قانون پدافند غیرعامل (۱۸ نوامبر ۲۰۰۴)
۱۲۲		مفهوم فوریت
۱۲۳		برنامه ریزی پیشامد احتمالی
۱۲۳		وظیفه ارزیابی، برنامه ریزی و مشاوره
۱۲۵		پدافند غیرعامل در هند
۱۲۷		حوزه فعالیت نیروهای پدافند غیرعامل
۱۲۸		سازمان‌های مردمی پدافند غیرعامل
۱۲۸		شورای امنیت
۱۳۱		فصل ششم: حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات
۱۳۱		قوانین و مقررات معماری و شهرسازی
۱۳۲		حقوق عمومی و حقوق خصوصی
۱۳۲		حقوق شهری
۱۳۲		مقررات
۱۳۳		ضوابط و مقررات شهرسازی

۱۳۳	طرح (طرح‌های اجرایی).....
۱۳۳	تفاوت بین قانون، مقررات و طرح.....
۱۳۴	انواع طرح‌های توسعه (شهری و منطقه‌ای) در نظام برنامه ریزی ایران.....
۱۳۴	طرح جامع سرزمین.....
۱۳۴	طرح کالبدی ملی و منطقه‌ای.....
۱۳۴	آماده سازی و تفکیک اراضی.....
۱۳۴	اهمیت کنترلی کیفیت اراضی در رابطه با نظام شهرسازی.....
۱۳۵	ساختار و وظایف شورای عالی شهرسازی و معماری ایران.....
۱۳۵	اهداف تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری.....
۱۳۶	وظایف شورای عالی شهرسازی و معماری ایران.....
۱۳۷	وظایف کار گروه شهرسازی و معماری.....
۱۳۸	امور دفاعی در قانون برنامه پنج ساله توسعه کشور.....
۱۴۳	وندالیسم.....
۱۴۴	ناامنی و جرایم شهری.....
۱۴۷	مدیریت شهری.....
۱۴۷	بند نخست - شهرداری.....
۱۴۷	بند دوم - انواع طرح‌های شهری.....
۱۵۳	قانون اجازه مشارکت دولت ایران در عهدنامه تحریم جنگ مصوب ۱۳۰۸/۱۲/۲۸.....
۱۵۴	عهدنامه تحریم جنگ.....
۱۵۷	قوانین و مقررات سازمان پدافند غیرعامل کشور.....
۱۵۷	معرفی کمیسیون ماده ۱۰۰.....
۱۵۷	تعریف.....
۱۵۸	شورای عالی امنیت ملی.....
۱۵۸	اصل یکصد و هفتاد و ششم الحاقی ۱۳۶۸.....
۱۵۹	سیاست‌های کلی جمهوری اسلامی ایران در حوزه پدافند غیرعامل:.....
۱۵۹	بخش پدافند غیرعامل.....
۱۶۱	د. افزایش کارآمدی شورای پدافند غیرعامل استان‌ها.....
۱۶۱	ملاحظات حقوقی و بودجه‌ای در طرح قانون سازمان پدافند غیرعامل کشور.....

۱۶۳	اهداف کلان پدافند غیرعامل در ایران
۱۶۵	اهداف پدافند غیرعامل کشور
۱۶۵	رسالت پدافند غیرعامل کشور
۱۶۶	مأموریت پدافند غیرعامل کشور
۱۶۶	سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا.
۱۶۶	امور فرهنگی
۱۶۷	امور علمی و فناوری
۱۶۷	امور اجتماعی
۱۶۷	امور اقتصادی
۱۶۸	امور سیاسی دفاعی و امنیتی
۱۶۹	سیاست‌های کلی نظام در خصوص پدافند غیرعامل (مصوب مجمع تشخیص مصلحت)
۱۷۱	سیاست‌های کلی نظام در بخش آمایش سرزمین
۱۷۱	چشم انداز چشم‌انداز چشم‌انداز اسلامی ایران ۱۴۰۴ هجری شمسی
۱۷۳	چشم انداز پدافند غیرعامل کشور
۱۷۴	دستورالعمل اجرایی اعتبارات، پدافند غیرعامل در دستگاه‌های اجرایی کشور
۱۷۵	دستورالعمل اجرایی پدافند غیرعامل در دستگاه‌های اجرایی
۱۷۹	اسناد (فراستی، میان دستی، پایین دستی) قانون دفاع غیر عامل
۱۷۹	اسناد فرادستی
۱۷۹	سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله) در حوزه دفاع غیرعامل
۱۸۱	سند چشم انداز بیست ساله کشور
۱۸۱	ضوابط ملی آمایش سرزمینی
۱۸۱	سیاست‌های کلی دفاعی کشور
۱۸۱	اسناد میان دستی
۱۸۲	سیاست ابلاغی برنامه پنجم از سوی مقام معظم رهبری
۱۸۳	قانون برنامه پنجم توسعه کشور
۱۸۴	برنامه ششم توسعه کشور
۱۸۷	منابع